

Відокремлений структурний підрозділ «Дніпровський фаховий коледж інженерії та педагогіки Державного вищого навчального закладу «Український державний хіміко-технологічний університет»	СИЛАБУС навчальної дисципліни Економіка автомобільного транспорту
	Галузь знань: 27 Транспорт Спеціальність: 275.03 Транспортні технології (на автомобільному транспорті) Освітньо-професійна програма: Транспортні технології (на автомобільному транспорті) Ступінь (рівень) освіти: перший (бакалаврський) Дні занять та консультацій: <i>згідно з розкладом</i> Рік навчання: 3-й Семестр: 5-й Кількість кредитів: 4,0
	Викладач: <i>Пономарьова Ірина Іванівна, викладач першої категорії</i> e-mail: irynaponomarova@college.udhtu.edu.ua

Силабус складено на основі робочої програми навчальної дисципліни, обговорено та схвалено на засіданні циклової комісії економічних дисциплін

Протокол від “_____” _____ 20__ року № _____

Голова циклової комісії _____ Тетяна ПОЛТАВЧЕНКО

(підпис)

“_____” _____ 20__ року

Голова робочої групи (гарант) освітньо-професійної програми

_____

Опис дисципліни

Метою вивчення дисципліни є формування сучасного економічного мислення, глибокого розуміння основних економічних законів та категорій, діючих в системі транспортних перевезень, економічних принципів дії ринкових відносин на транспорті, засвоєння знань щодо системного оцінювання економічних показників та забезпечення ефективної діяльності підприємств автомобільного транспорту.

Завдання навчальної дисципліни: оволодіння методиками розрахунку показників оцінки виробничо-ресурсного потенціалу, фінансово-економічних результатів діяльності підприємств автомобільного транспорту та ефективності інвестиційних проектів й набуття навичок щодо розробки обґрунтованих управлінських рішень, спрямованих на підвищення ефективності діяльності підприємств автомобільного транспорту в цілому.

Формат навчальної дисципліни – лекції, семінарські, практичні заняття, консультації. Підсумковий контроль – екзамен.

Перелік сформованих компетентностей і результатів навчання та сутність сформованих компетентностей і результатів навчання :	
Загальні компетентності	ЗК- 9. Навики здійснення безпечної діяльності.
Спеціальні (фахові) компетентності	СК-1. Здатність аналізувати та прогнозувати параметри і показники функціонування транспортних систем та технологій з урахуванням впливу зовнішнього середовища. СК-16. Здатність врахувати людський фактор в транспортних технологіях.
Програмні результати навчання	РН-7. Формулювати, модифікувати, розробляти нові ідеї з удосконалення транспортних технологій. РН-8. Розробляти, проектувати, управляти проектами у сфері транспортних систем та технологій. РН-19. Пояснювати експлуатаційну, техніко-економічну, технологічну, правову, соціальну та екологічну ефективність організації перевезень.

Структура навчальної дисципліни

№	Тема	Зміст теми	Завдання/ Форми контролю
	3 курс, 5 семестр		
	Модуль I		
1	<i>Тема 1.</i> Підприємства автомобільного транспорту як суб'єкт господарювання	Транспорт як найважливіша галузь матеріального виробництва. Функції транспорту. Продукція транспорту. Техніко- економічні характеристики окремих видів транспорту. Управління транспортом в Україні. Сутність підприємства як суб'єкта господарювання. Види підприємств. Підприємства автомобільного транспорту, їх види, склад та структура управління.	Самостійне опрацювання законів України, підготовка доповідей, презентацій, тести, питання
2	<i>Тема 2 .</i> Виробнича програма підприємств автомобільного транспорту	Транспортні послуги, їх класифікація. Виробнича програма підприємства та її складові. Вартісні показники виробничої програми. Планування обсягів транспортної продукції. Вибір типів і моделей рухомого складу при плануванні перевезень та планування виробничої потужності підприємств автомобільного транспорту.	Тести, питання індивідуальні та групові практичні завдання
3	<i>Тема 3</i> Необоротні активи підприємств автомобільного транспорту	Економічна сутність, структура і класифікація основних засобів підприємств	Тести, питання практичні завдання

		автомобільного транспорту. Вартісна оцінка основних засобів. Знос та амортизація. Відтворення основних засобів та його види. Показники технічного стану та динаміки основних засобів. Ефективність використання основних засобів: показники оцінки та шляхи підвищення. Поняття та склад нематеріальних активів. Оцінка нематеріальних активів: способи оцінювання та особливості нарахування амортизації.	
4	<i>Тема 4 .</i> Оборотні активи підприємств автомобільного транспорту	Склад, структура і класифікація оборотних засобів підприємств автомобільного транспорту. Поняття та матеріальний склад оборотних фондів підприємства. Нормування оборотних засобів. Показники ефективності використання оборотних засобів на автомобільному транспорті. Значення та шляхи прискорення оборотності оборотних засобів підприємств автомобільного транспорту.	Тести, питання, підготовка доповідей, практичні завдання
5	<i>Тема 5.</i> Персонал і продуктивність праці на підприємствах автомобільного	Планування кадрової структури та чисельності персоналу . Персонал підприємств автомобільного	Тести, питання, практичні завдання

	транспорту	транспорту, визначення чисельності персоналу. Поняття «продуктивність праці», показники та методи її вимірювання. Визначення рівня продуктивності праці персоналу підприємств автомобільного транспорту. Резерви і фактори підвищення продуктивності праці.	
6	<i>Тема 6.</i> Оплата та мотивація праці персоналу на підприємствах автомобільного транспорту	Сутність, види та форми заробітної плати. Тарифна система оплати праці персоналу підприємства. Планування фонду оплати праці персоналу підприємства. Особливості оплати праці персоналу підприємств автомобільного транспорту.	Тести, питання індивідуальні та групові практичні завдання
7	<i>Тема 7.</i> Витрати підприємств автомобільного транспорту	Поняття та загальна характеристика витрат підприємств Класифікація витрат з метою планування, аналізу й обґрунтування управлінських рішень. Групування витрат за економічними елементами та поняття «кошторис витрат на здійснення процесу надання послуг». Поняття та структура собівартості надання послуг. Планування собівартості надання послуг підприємств автомобільного транспорту. Калькуляція	Ситуаційні практичні завдання, тести, питання

		собівартості перевезень на підприємствах автомобільного транспорту: поняття, об'єкти, номенклатура та методика обчислення окремих статей калькуляції. Значення і шляхи зниження собівартості надання послуг на підприємствах автомобільного транспорту.	
8	<i>Тема 8</i> Ціноутворення та фінансовий результат на підприємствах автомобільного транспорту	Процес ціноутворення та формування тарифів на перевезення вантажів і пасажирів автомобільного транспорту. Види та форми ціноутворення. Формування доходу підприємств автомобільного транспорту. Прибуток підприємства, його формування та розподіл. Рентабельність надання послуг і виробництва. Сутнісна характеристика та показники вимірювання ефективності виробництва.	Тести, питання, підготовка доповідей, презентацій, практичні завдання
			Екзамен

Рекомендовані джерела інформації

Базові

1. Іванілов О.С. Дмитрієв І.А., Шевченко І.Ю. Економіка підприємств автомобільного транспорту: підручник для студентів вищих навчальних закладів. Харків.: ФОП Бровін О.В., 2017. 32 с.

2. Пруненко Д.О. Конспект лекцій з навчальної дисципліни "Економіка транспорту" (для студентів курсу денної та заочної форм навчання спеціальності 7.07010102, 8.07010102 «Організація перевезень і управління на транспорті (за

видами транспорту)»; 7.07010101, 8.07010101 – «Транспортні системи (за видами транспорту)»). Харк. нац. акад. міськ. госп-ва.: Харків: ХНАМГ, 2012. 117 с
Режим доступу: <https://eprints.kname.edu.ua/25644/1/%D0%9A%D0%9B-2010-178-%D0%9B-%D0%BF%D0%B5%D1%87.pdf> (дата звернення: 07.03.20)

3. Економіка підприємств автомобільного транспорту: навчальний посібник для самостійної роботи та поточного контролю знань студентів закладів вищої освіти / Дмитрієв І.А., Іванілов О.С., Шевченко. І.Ю., Кирчата І.М. Харків: ФОП Бровін О.В., 2018. 308 с

4. Корецька С.О. Якимчук А.Ю. Карпан Т.С. Економіка автомобільного транспорту. навчальний посібник. Рівне: НУВГП, 2012, 309с.

5. Лудченко О.А. Технічне обслуговування і ремонт автомобілів: організація і обслуговування: Підручник. Київ: Знання-Прес, 2004. 478 с.

6. Орлов О.О. Планування діяльності промислового підприємства: підручник. Київ.: Скарби, 2002.

7. Економіка підприємства: підручник / За заг. ред. С.Ф. Покропивного. - Вид.2-ге, переоб. та доп. - К.: КНЕУ, 2001.

8. Бойчик І.М., Харів П.С., Хопчан М.І. Економіка підприємств: навчальний посібник. - Львів, "Сполом",

9 Тарасюк Г.М., Шваб Л.І. Планування діяльності підприємства: Навч. посібник. – К.: "Каравела", 2003.

Допоміжні

1. Господарський кодекс України № 436-IV- Електронний ресурс. - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15> (дата звернення: 15.03.2020)

2. Про транспорт: Закон України від . - Електронний ресурс. - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/232/94-%D0%B2%D1%80> (дата звернення: 03.03.2020)

3. Про автомобільний транспорт: Закон України від - Електронний ресурс. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2344-14> (дата звернення: 13.02.2020)

4. Про транзит вантажів: Закон України від - Електронний ресурс. - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1172-14> (дата звернення: 03.03.2020)

5. Про перевезення небезпечних вантажів: Закон України від. - Електронний ресурс. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1644-14> (дата звернення: 03.03.2020)

6. Наказ Міністерства транспорту України від 10 лютого 1998 р. N 43 «Про затвердження норм витрат палива і мастильних матеріалів на автомобільному транспорті». - Електронний ресурс. - Режим доступу: <https://buhgalter911.com/uk/spravochniki/transport/normy-rashoda-topлива/> (дата звернення: 25.03.2020)

7. Наказ Міністерства транспорту і зв'язку України від 20 травня 2006 року № 488 «Про затвердження експлуатаційних норм середнього ресурсу пневматичних шин колісних транспортних засобів і спеціальних машин, виконаних на колісних шасі». - Електронний ресурс. - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0712-06> (дата звернення: 25.03.2020)

Політика дисципліни

Порушення термінів виконання завдань та перескладання. Відпрацьовувати пропущені заняття відповідно до графіку проведення консультацій та за допомогою технологій дистанційного навчання.

- Політика щодо академічної доброчесності. Дотримуватись принципів академічної доброчесності, правил цитування під час створення презентацій, відповідей на заняттях, підготовки доповідей, курсових проектів (робіт).

- Політика щодо відвідування занять. Відвідування занять є обов'язковим. У зв'язку з відсутністю на заняттях з поважної причини (хвороба, стажування) навчання може здійснюватися із застосуванням дистанційних технологій навчання.

Оцінювання

Оцінювання здобувачів вищої освіти здійснюється за шкалою оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Шкала оцінювання: ЄКТС			Шкала оцінювання: національна
	Оцінка ЄКТС	Пояснення	для заліку	Оцінка за національною 4-бальною шкалою
90 – 100	A	ВІДМІННО – здобувач освіти володіє глибокими і дієвими знаннями навчального матеріалу, аргументовано використовує їх у нестандартних ситуаціях, виявляє неординарні творчі здібності в навчальній діяльності; вільно володіє науковими термінами, уміє знаходити джерела інформації, аналізувати їх та застосовувати у практичній діяльності або у науково-дослідній роботі; здатний за допомогою викладача підготувати виступ для студентської наукової	зараховано	відмінно

		конференції, визначити програму своєї пізнавальної діяльності.	
82-89	B	ДУЖЕ ДОБРЕ – здобувач освіти володіє глибокими і міцними знаннями, здатний використовувати їх у нестандартних умовах, може робити аргументовані висновки, практично оцінювати окремі нові факти, явища, процеси. Вирішує творчі завдання, здатен сприймати іншу позицію, як альтернативу, знає суміжні дисципліни, в навчанні користується додатковими джерелами інформації. Відповідь його повна, логічна і обґрунтована.	добре
74-81	C	ДОБРЕ – здобувач освіти володіє достатньо повними знаннями, вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних умовах; розуміє основоположні теорії і факти, логічно висвітлює причинно-наслідкові зв'язки між ними; вміє аналізувати, робити висновки з технічних та економічних розрахунків, складати прості таблиці, схеми. Вміє працювати самостійно, підготувати реферат і захищати його положення. Відповідь його повна, логічна, але з деякими неточностями.	
64-73	D	ЗАДОВІЛЬНО – здобувач освіти розуміє суть дисципліни, виявляє розуміння основних положень навчального матеріалу; може поверхово аналізувати події, ситуації, робити певні висновки, самостійно відтворити більшу частину матеріалу. Відповідь може бути правильна, але недостатньо осмислена.	задовільно
60-63	E	ЗАДОВІЛЬНО (ДОСТАТНЬО) – здобувач освіти має початковий рівень знань, володіє	

		необхідними уміннями та навичками для вирішення стандартних завдань; виявляє розуміння основних положень навчального матеріалу; здатний з помилками дати визначення понять та категорій, що вивчаються; може самостійно оволодівати частиною навчального матеріалу, але висновки робить нелогічні, непослідовні.		
35-59	FX	НЕЗАДОВІЛЬНО – з можливістю складання іспиту: здобувач освіти мало усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності; слабо орієнтується в поняттях, визначеннях; самостійне опрацювання навчального матеріалу викликає значні труднощі; робить спробу розповісти суть заданого, але відповідає лише за допомогою викладача на рівні "так" чи "ні"; однак може самостійно знайти в підручнику відповідь.	не зараховано з можливістю повторного складання	незадовільно
0-34	F	НЕЗАДОВІЛЬНО – з обов'язковим повторним курсом: здобувач освіти не володіє необхідними знаннями, уміннями, навичками та науковими термінами, демонструє низький рівень комунікативної культури.	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	

Розподіл балів, які отримують студенти

Етап	Форма контролю	Процедура оцінювання знань, умінь, навичок і (або) досвіду діяльності, що характеризують етапи формування компетенції	Кількість балів
Семестр 5			
1.		Практичні роботи 7 *5 б. = 35 балів	35
2.		Семінарські заняття 2 x 5 б. = 10 балів	10
3.		Оцінювання самостійної роботи студента 34 x 1 б. = 34 бали	34
4.		Виконання додаткових завдань (опитування, вирішення	6

Етап	Форма контролю	Процедура оцінювання знань, умінь, навичок і (або) досвіду діяльності, що характеризують етапи формування компетенції	Кількість балів
		ситуаційних завдань) $6 * 1 \text{ б.} = 6 \text{ балів}$	
5.	Комплексна контрольна робота	Теоретична частина складається з 2-х питань і 2-х тестів. Відповіді на питання оцінюються по 4 бали кожне. Тестові завдання оцінюються по 1 балу за кожну правильну відповідь Максимальна сума балів теоретичної частини – 10 балів. Практична частина оцінюється в 5 бали.	15
	<i>P</i>	Разом	100
6	Екзамен, максимально 100 балів (<i>E</i>)	Екзамен проводиться в усній або письмовій формі за білетами, в яких містяться питання (завдання) по всіх темах курсу. Здобувачу освіти надається година на підготовку. Оцінюється володіння матеріалом, його системне освоєння, здатність застосовувати потрібні знання, навички та вміння при аналізі проблемних ситуацій і вирішенні практичних завдань щодо забезпечення ефективної діяльності підприємств автомобільного транспорту за критеріями, визначеними в поясненнях шкали оцінювання.	100
	Підсумкова оцінка	Підсумкова оцінка за дисципліну визначається як середнє арифметичне $(P + E)/2$	100